

Маѣта 15.

1871.

Книжка 12.

Българскый Напрѣдъкъ *)

II

Въобразете си едиѣ пълновъзрастнѣ, хубавѣ и великолѣпнѣ женѣ, облеченѣ благовкусно, и препасана съ златопокрѣтъ поясъ, отъ когото выси една сабля; главѣтъ на тѣѣ женѣ, обкружѣ ва ѣѣ вънець драгоцѣненъ, отъ когото высятъ разни цвѣтъ и украсяватъ ѣѣ повече гѣстѣтъ ѣѣ и богатѣ косѣ, която ся небрѣжно развѣва по рамената ѣѣ; челото ѣѣ можилъ бы нѣкой да уподоби съ огненъ по съвремено и тихъ престолъ на високо благоразуміе; очити ѣѣ сѣ свѣткѣви като звѣзди, по съремено и привлекателни като магнитѣ; образѣтъ ѣѣ вообще и изгладѣтъ ѣѣ изражаватъ едиѣ необыкновеннѣ живостность, която показѣва внутренно удовольствіе и спокойствіе; съ дѣснѣтъ си рѣѣѣ, въздигнѣтъ великолѣпно, сочи и показѣва нѣщо, което зрительтъ не види, но което усѣща лесно; съ лѣвѣтъ, обляга ся крѣпко като всемогуща господарка на дѣсното рамо на едиѣ другѣ женѣ по нискѣ отъ неѣѣ. Дѣйствиелно, отъ двѣтъ ѣѣ страны забѣлѣжѣватся двѣ другѣ жены крылоносны, отъ които, стоящѣ по-долу отъ рамената ѣѣ, пѣрвата дѣржи въ дѣснѣтъ си рѣѣѣ златенъ вънець, а съ лѣвѣтъ показѣва едиѣ плочѣ на които сѣ

*) Видѣѣ брой 11.

написаны съ едри буквы думыты: ПРАВО и ЗАКОНЪ; а втората, съ дѣснѣтъ си рѣжѣ вдига горделиво и показва единъ кычестъ клонъ, а съ лѣвѣтъ държи и показва та-кожде една плочъ на коѣто сѣ написаны думыты: БЛАГОСЪСТОЯНИЕ и БЛАГОЩАСТІЕ. И трѣти тѣя женски по съ мѣжествинны чърты сѣщества излизатъ или, подобрь, изникнуватъ, какъто баснословната Богыня *Θητις*, Ахілевата майка, изъ морскыты волны, така и тѣя изъ едно облачно и мѣгливо мѣсто, въ косто ся забѣлѣжватъ гѣсти и высокы преклонены класове, разновидни оружія, и войводи.

Ето картината, на коѣто ся чюдяхмы преди нѣколко дѣны въ единъ отъ украсеныты нѣмскы вѣстници. Забравихмы да кажемъ че долу отъ онова гѣсто и мѣгливо мѣсто прочитатся думыты: «ЗЛАТЕНЪ ПЛОДЪ ОТЪ КРЪВАВО СЕМЯ! Читатели ни угаждатъ сега изведнаждъ що представлява тая картина. Германия, нѣмското отечество, ся възвышѣва съ *право и законъ, съ благосъстояние и благощастіе*, и на това всичко семято, иска да каже картината, е крѣваво, защото тойзи така называемъ *златенъ плодъ* происходи, днесъ за днесъ, прямо отъ послѣдній бой. То е една истина. За да бы была обаче картината по совершениа, нѣй, отъ нашѣ странѣ, быхмы приложили въ долнѣтъ часть на онова гѣсто и мѣгливо мѣсто другы знаковы на друго, не по маловажно, семя за Нѣмскый напрѣдѣкъ. Тѣи знакове быхѣ бы представлявали наукѣтъ, филозофѣтъ, поезіѣтъ, трудолюбіето, предпріимчивостѣтъ, търговіѣтъ, постоянството. Това е истинното семя на напрѣдѣкътъ за всякъй народъ, и безъ него нищо трайно, нищо постоянно, какъто за това доста говорихмы въ предидущій си членъ, за допълненіето на когото обнародуваме и днесъ настоящий.

Гете, славный нѣмскы поетъ-философъ, слѣдъ като, въ продълженіе на дълго поприще въ книжевността, изучи прилежно много нѣща и писа за тѣхъ многообразно съ пълно знаніе на природѣтъ и на чловѣческото естество, изывква най-послѣ, въ едно отъ бесмертныты си списанія: СВѢТЪ, СВѢТЪ, и юще СВѢТЪ, то есть *просвѣщеніе*, и пакъ *просвѣщеніе*. Това слънце мыслѣше той че е само способно да произроди и преобразува нравственно чловѣчеството. Въ просвѣщеніето само намираше той най-

послѣ общественното спасеніе и бѣдѣщето възможно благоденствіе на чловѣческый родъ; и то е, дѣйствително, което съживѣва, образува, и възвышава чловѣческыя общества, на които бива и първата здрава основа въ напрѣдкѣтъ имъ.

Блаженни оныя общества, които ся съзнали и оцѣняватъ тажъ истиннѣ! тѣмъ само принадлежи да ожидаватъ праведно бѣдѣще по-благополучно, независимо отъ всякакви възможны случайны приключенія, политическы или въроисповѣдны, защото, за да не кажемъ нищо за инжло-то, днесъ за днесъ, просвѣщеніето е, и ще бѣде за напрѣдъ, първый изобилный изворъ на общественното благоденствіе на всякъ единъ народность, подъ каквыто общественны условія и да ся намиратъ. То е, за напрѣдъ, необходимото (*Sine quo non*) условіе за възможный въ обществото животъ на единъ народъ, който желае да ся каже образованъ, и да живѣе между образованы народы.

Нашый народъ, колкото късно и да е починалъ, както видѣхмы въ предидущій членъ, да ся самосвѣстѣва, съзналъ е обаче, поне по-высшѣ часть, и уже скѣпо оцѣнява тѣя истинны, които днесъ не предлежи веке да доказваме, но да ги положимъ въ дѣйствіе, и да истеглимъ възможнѣтъ отъ приложеніето имъ дѣйствителнѣ ползѣ въ народный ни животъ. Ако, като членъ отъ заселеното преди вѣковы въ Европѣ чловѣческо домочадіе, нашый народъ желае, подъ покровителството и съ съдѣйствието на мѣстното правителство, да влѣзе дѣйствително въ пѣтътъ на истинното образованіе, то трѣба първата му грижа да е народното умственно развитіе въ всяко отношеніе.

Умственното развитіе обаче не ся явява въ народы-ты като гѣбы въ необработанѣ полянѣ. То ся придобыва съ трудъ, съ ревность, съ постоянство, съ жертвы все-народны. Доста смы му до сега пѣвли хвалебны вѣщцы; время е да ся заловимъ съ присърдце и съ рѣшителность за распространеніето му помежду народѣтъ. Нека всяко село, всяка колибичка, ако е възможно, ся снабди съ едно каквото и да е училище. Нека по първити градове устроятъ други по-добры, и нека, пакъ ако е възможно, въ всякъ епархіѣ ся состави едно главно епархійско училище. Сичко това е прекрасно и достойно за всяко на-

сърдчаваніе. Но, подъ точкж зрѣнія на всеобщий народенъ Напрѣдѣкъ, необходимы сж двѣ, и не повече, споредъ насъ, сега за сега, главни училища, едно духовно и едно мірско, и едното и другото общи притежанія на народътъ ни въ цѣлокупность-тѣ му. Не стига само, а нито праведно е, да искамы да имамы подырь малко способны духовны лица, безъ да почнемъ отъ сега да ся грыжимъ всенародно за образованіето на бѣдѣщето ни Духовенство. Такожде не стига, и неправедно е, да ся плачемъ че всичкити ни училища не сж снабдени съ учителіе имѣющыя потрѣбныты качества за това свято и высоко званіе, когато немамы юще нито едно общо народно заведеніе, отъ което да излизать не веке ученици, добръ или злѣ скончили, но мѣже истинно образувани, и умственно и нравственно. А и еднигы и другыгы ще можемъ придобы, когато основемъ и наредимъ, кадето ся намѣри за по благословно, гореказанити двѣ училища. Въ тѣхъ, добръ устроены и добръ управляемы, ще ся роди изнова, ще порастне, и ще ся образува, чрезъ наукѣтъ чистонародната Българска цѣвѣлізація. Далечъ отъ насъ мысль-та че не трѣба да ся запинавамы и съ най-малкыты училища; ще кажемъ обаче откровенно, че ако не побързамы да устроимъ тѣи двѣ главны училища, всичкити ни други старанія за народното ни вообще истинско просвѣщеніе не ще можѣтъ да бѣдѣтъ увѣнчани съ пѣленъ успѣхъ. Человѣческый напрѣдѣкъ не е дѣло твърде лосно, какъто обычатъ да си го представляватъ пѣкои си, и ако въ единъ народъ нема высокы учебни заведенія и истинноучении служители на наукѣтъ, неговото общественно образованіе ся съзидава на пѣсѣкъ, и то не е трайно; ще приложимъ даже, че безъ научны систематическы знанія, безъ необходимыты теоріи върху произведеніята на человѣческый разумъ и разнообразныты естествены явленія, всичкити почти други трудове, ако и да не ся губятъ частно, то и ползата имъ е твърде малка подъ народный взоръ. Защото, за истинный и дѣйствительный напрѣдѣкъ на единъ народъ, нужно е най-напрѣдъ да ся образува единъ общый духъ, той да преобладава всякаде, той да съживѣва народныты части, той да ги соединява въ наукѣтъ, въ языкѣтъ, въ мыслиты, въ възрѣніята. А образованіето на единъ такъвъ народенъ духъ

не може да стане, освенъ чрезъ наукѣтъ, а наука здрава не може ся развѣ освенъ въ добръ устроены высокы училища, дѣто пространната европейска наука да ся прецѣдява, така реши, чрезъ Българскій языкъ и Българскій характеръ за Българското народно образование.

Слѣдъ училищата идѣтъ книгыты, идѣтъ Періодическыты Списанія, идѣтъ вѣстнищыти. Колко лесно е да хване челоувѣкъ перо въ рѣкѣтъ си! Но колко тежка е и свята длъжность-та на единъ, какъвъ-то и да е, списатель! Той може да просвѣти, но той сжщый може и да заблуди. Былы първобытны, были преведени, писуемыты за народѣтъ ни книги трѣба всякога да сж избрани. Забавны или научны, цѣль-та имъ трѣба всякога да бжде непорочното ни народно образование; за умственното развитие на единъ народъ книгыты сж толкосъ нужды колкото е нужденъ и насущный хлѣбъ за челоувѣчскый животъ. И въ това отношеніе обаче нека не ся лъжемъ. За единъ народъ който е юще въ люкѣтъ на образованіето си, естественно е да търси выаги по лесното и по легкото, а така, многожди, да приѣма, несъзнателно, и вредителното за добро и полезно. Но народный напрядѣкъ за да бжде постоянитъ, има нуждѣ отъ по-здравы основы. Научны и систематическы книги, плодъ на денешны трудовы и приговарянія, образувать народыты, а не романи, които, какъто свидѣтельствува за това історіята на всеобщѣтъ книжевность, не ся никога служили за начало на общественното развитие на единъ народъ, но сж, съ твърде малкы исключенія, послѣдното произведеніе или, така да кажемъ, паяната на единъ пренапредилѣтъ цѣвѣлізацийѣтъ. И увы на народыты които, преди да изучѣтъ собствениый си животъ, преди да викиѣтъ колко-годе въ свѣтыты тайнства на здравѣтъ наукѣ, почевать всенародното си умственно възпитаніе съ прочитаніе на романы преведены неизбранно отъ чужды языцы и въ които ся описувать чужды правы, чужды чувства, чуждъ животъ! Да, има романи поучителны, има и други пълны съ невинно поетическо восхищеніе, но, освенъ че тѣ ся обыкновенно по-вече пренебрежавать, истинното образование не ся придобыва освенъ чрезъ здравѣтъ наукѣ и положительны знанія. За тѣтъ, отъ нашѣ странѣ, склонили быхмы да жертвуваме,

сега за сега, и романыто които бы имали за предметъ нѣкоя часть отъ самыятъ ни нароленъ животъ. Не, хилядо пжти не! Времето е драгоцѣнно, полето на наукѣтъ е пространно, всеобщата и бѣщината ни исторія сж дълги; нека ся владемъ съ преданность въ совершеното имъ изучаваніе, та че посѣти щемъ по нататѣкъ, ако ни дозволи времето, и фантастическыты населенія на чуждестранныты сѣвременны романы, повечето отъ които ся пишжтъ и издаватъ съ предварителны търговскы смѣтки, които денежно обогатихж и писатели и печатари, а нравственно онагожихж толкосъ чисты и невинны душицы!

Слѣдъ книгыты, сила спомагателна за народното ни умственио развитіе появихж ся въ отечеството ни, презъ тыя послѣдны години, **ЧИТАЛИЩАТА**, драгоцѣненъ плодъ на новы кѣмъ напрѣдка стремленія, които завзеххж новыты поколѣнія въ народѣтъ ни. Началото имъ е свято, цѣльта имъ е благородна, и неосѣнима е ожидаемата отъ тѣхъ полза! Ако сполучать сичкити да ся устроятъ редовно, народното ни образование ще спечели цѣли години, и тѣхното благотѣльно вліяніе ще усѣщать цѣли грядущи поколѣнія. Сичко зависи отъ устройството имъ, и отъ ревность-тъ и согласіето на членовыты имъ. Какъ-то всякаде, или по първоначинаніе или по подражаніе, ся появи и, малко или много, осуществи тая благородна идея, така е пужда да ся полагать и всякакви старанія за изпълненіе на цѣля-тъ имъ. Освень редовныты собранія и засѣданія на членовыты, ній быхмы препоручили и общы въ сжщыты заведенія собранія, въ които да ставать прилично разны бесѣды върху раны предметы, были първобытни, были преведени, или и извлечени отъ нѣкое Българско Списание.

Така ще ся рздава вкусътъ на прочитаніеого, и ще ся развые чувството на любезнательность-тъ. Живото слово всякога дѣйствува повече отъ колкото мъртвата буква, особенно когато ся относи до единъ народъ, който ся едвамъ възражда на новъ животъ (а). При то-

(а) Това быше написано, когато достоуважаемый и ученолюбивый народный представитель, Х. Господинъ отъ Желѣзникъ, ни съобщилъ че Читалището въ Желѣзникъ предприело неке да изпълнява тая дължностъ, и уже станкы двѣ бесѣды. Хвала му! Хвала и на достопохвалный градъ Желѣзникъ!

ва членовети на *Читалищата*, съ каквото предприѣтие и да ся занимаватъ въ Обществото, нека си наложатъ самоволно святѣтъ длъжностъ да бѣдѣтъ всякаде ревностни распространители на народното просвѣщеніе, него да препоручуватъ, него да въхваляватъ, и съ него да казватъ на невѣщны че е тѣсно свързано вещественото благоденствіе какъто на единъ цѣль народъ, така и на единъ градъ, и на едно селце. За улесненіе же въ изпълненіето на тѣзи длъжностъ нека всяко *Читалище* ся снабди съ едно сгодно книгохранилище, като да може не само да разпалѣ, но и да сохрани, чрезъ потребны книжки, разпаленото чувство, което, другояче, скоро изчезнува. Друга длъжностъ на *Читалищата* е да насърчаватъ, чрезъ пристойны явны похваленія, всякаго който ся отличи въ святыя подвигъ за народното ни образованіе, а, ако могатъ, и награды да обѣщаватъ сгоды за който бы написалъ и имъ испроводилъ нѣкое народнополезно списаніе отъ кождо отрасль на наукѣтъ и да е то. Съ подобенъ начинъ много писатели ще ся насърчатъ та ще хванѣтъ перото въ рѣкъ. Тія казвamy сега на бързо за *Читалищата*, съ предупаваніе да ся занимаемъ съ тѣхъ особено, когато, снабдени съ сичкы потребны за тѣхъ свѣдѣнія отъ ксого ся юще лишаваме, дойдемъ да имъ посвѣтимъ единъ или два члена.

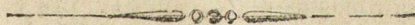
Същото ще кажемъ и за женскы *Дуужества*, на които основаніето прави честь на Българскыи народъ. Подъ другъ точкъ зрѣнія, тія иматъ истото посланіе и несутъ цѣль съ събратія си *Читалища*, съвременно съ които ся и появихъ. Прелестно и божественно нѣщо е да слуша чловѣкъ какъ Българкы родолюбивы ся събиратъ редовно на едно опредѣлено мѣсто да размышляватъ и разискуватъ за образованіето на полтъ си! Лесно и обыкновенно нѣщо може да намиратъ нѣкои си това дѣло на майкы и сестрыти ни. Да бы знаали обаче каквѣ заслугѣ правятъ тія така за чистонародный ни напредѣкъ, за когото ставатъ една сила укрѣпителна! Ето защо тія заслужватъ строгото вниманіе на който ислѣдува прилежно постепенното ни днесъ народно развитіе. Но и за тѣхъ другъ пѣтъ повече. Сега за сега ще имъ препоручимъ олова което казахмы и по-горѣ за *Читалищата*. Особенно

же похваленіе и всенародно благодареніе ще заслужатъ ония отъ тѣхъ които най-напрѣдъ предприематъ, чрезъ собираніе на самоволнѣ помощъ и чрезъ общанія на умѣренны награды, да съставатъ единъ женскъ бібліоѳекъ, като призоватъ публично които щѣтъ и отъ двата пола да напишѣтъ или преведѣтъ нѣщо, което да ся отнаси по частно до полѣтъ имъ или до домочадіето, та, ако ся одобри, да ся усыновѣтъ отъ тѣхъ и ся напечатѣ въ тѣхнѣ полѣжъ, като ся удовлетвори нѣкакси и писателѣтъ.

Но напрѣдѣкътъ, какъто видѣхмы въ предидущиты членовы, не състои само въ умственното развитіе. Человѣкъ може да е развитъ умственно, а необразованъ сѣрдечно. Сѣщото може ся каза и за народыты. Напрѣдѣкътъ е тогава дѣйствителенъ когато наедно съ развитіето на умътъ ся открыва, предъ человѣческѣтъ совѣсть, свѣтътъ на высокыты и вѣчны нравственны истинны. Доброто е тогасъ добро, когато ся не само оцѣнява въ едно общество, но ся полагатъ и всякакви трудове за распространіето му. Казва ся вообще че нашый народъ былъ добръ народъ и, разумѣва ся, имъ не прилича да туримъ съ сумненіе това народно качество; но справедливо бѣхъ попыталъ да ли има на той свѣтъ нѣкой народъ, който да мысли злѣ за себе си. Ето защо нравственныты истинны ся учатъ както и другыты науки. Евангеліето, божественна книга всепозната, ся толкува и изяснява какъто и всяка една друга книга; а колкото по често и по редовно ставѣтъ тѣя ученія и тѣя изясненія, толкъсь и нравственността ся распространява и вкоренява въ едно человѣческо общество. Добръ или не, нашый народъ е былъ лишенъ до вчера отъ такыва поученія. Днесъ предлежи да ся възроди той и въ това отношеніе. Ето друго странно поле на дѣятелность за сичкы, за бащы, за майкы, за учители, а най-много, за народното ни веке Духовенство. Тогава народътъ ще осѣти и оцѣни слѣдствіето на многошумливый Българскый въпросъ, когато народното Духовенство, учено и образовано, ревностно и родолюбиво, смиренно и благочестиво, раскрые на народътъ ни нравственныты и евангелскы истинны, и го убѣди, съ силѣтъ на словото Божіе, че тамъ дѣтонѣ ма нравственностъ, тамъ што напрѣдѣкъ истиненъ може да има, што благоденствіе; и че дѣл-

жността е тогава длъжностъ, когато изпълнящия ѝ има пълно съзнание на длъжността си. Ето защо, като устройваме народицѣ си Ексархїѣ, трѣба да земнемъ строгы мѣрки за образованіето не само на высшето по и на долното духовенство. Священникътъ трѣба да съзнае достолѣпіето си и, както въ градовыта така и въ селата, той да ся явява като божій служителъ, обиколень съ общъ почитъ и общо уваженіето. А за улесненіе на работѣтъ нека той бѣде съвременно и учитель на дѣцата, ако не всякаде, то поне въ селата. Тази е една отъ оныя мѣрки които най-много съмогнахъ другадъ за народното просвѣщеніе. Не само едно село, но и двѣ три заедно не могатъ да подържатъ единъ учитель. Всяко село обаче, а непременно двѣ три села иматъ обыкновенно пуждъ отъ единъ священникъ. Нека той, вмѣсто да ходи да обработва землѣтъ, ся задължи да обработва умственно и нравственно малкыта дѣцица, отъ които единъ день могатъ да излезѣтъ славни граждани и благодѣтели на човѣчеството.

Така сички ще работятъ за българскый Напрѣдѣкъ. Но Българскый напрѣдѣкъ има пуждъ отъ средства, както казвамы обыкновенно, и тѣя средства треба да ся памѣржтъ, съ другы рѣчы, трѣба богатство; а изворъ на богатството сѣ вообще трудътъ, земледѣліето, търговіята. Какъто обаче тѣя сѣ необходими за народный ни на напрѣдѣкъ, така и за тѣхный напрѣдѣкъ, за тѣхното усовершенствованіе, необходима е науката, която умѣе и трудътъ да направи по плодотворень, и земледѣліето по производително, и търговцыта по способни, по искусны, по богаты. Ето защо напрѣдѣкътъ е нѣщо сложно, и той не може да бѣде дѣло нито на единъ човѣкъ, нито на едно сословіе. Сички трѣба да помогнатъ, и сички най-послѣ ще ся възнаградятъ, и така единъ день, не ще говоримъ само, но ще ся хвалимъ юще (дай Боже!) съ **НАРОДНЫЙ БЪЛГАРСКИЙ НАПРѢДЪКЪ**.

Слово изречено отъ Г-на Ст. Чомакова при торжественното отваряніе на Народный Българскый Сьборъ.

Честивѣйшы Старцы и достопочтенныи

Господа.

Вторый уже пѣтъ ся събира днесъ народътъ чрезъ свои уполномощени въ столицата подъ благодѣтелиа сѣнка на Августѣйшыты ни Султаны за себе и свой пѣща; пѣрвый пѣтъ на 1861: За да поиме непосредственното домогваніе на своиты горѣщи жаланія поднесены още отъ 1856 лѣто предъ Императорското поднозіе; второй же днесъ за да поиме придобиты уже правдины, да гы уздрави съ мѣдръ уставъ и съ още по прозорливъ надзоръ, и тѣй като гы прии зи отъ всѣко вътрешно и вънкашно покушеніе и нарушеніе, да си основе животъ охаленъ и усмѣшенъ.

Въ това обаче по между растояніе едно вѣчти поколѣніе ся измѣни: Мнозина ся преселиха въ вѣчный животъ, млади застарѣха, дѣтца мустацы засукаха; сичко това време да ли пусто за назе прѣмина безъ да ся е нищо врышило и сврышило. Ето единъ въпросъ на който нижій Ви по посланіе събрать, който прѣживѣхъ да посрешнѣ пѣкои отъ тугавашныты си другары, и другы въ сыновыты имъ да поздравя въ новото това собраніе, въсприимамъ длѣжността да отговаря удовлетворително.

Въ предисловіе, позволете ми да сравня въ кратцѣ тогавашното съ днешното положеніе; и пѣрво да вы кажѣ че тогива като скрышомъ ся промѣкнахмы, а днесъ съ царско дозволеніе ся събирамы. Въ онова време намъ да же и отъ благоразсудны и дълбокомыслящи хора ся увѣряваше че сынища и мечтанія смы гонили, днесъ, Господа, дѣла прѣмѣтамы въ рѣдѣтъ си; тогава съ око подозрѣнія ся глѣдахмы, днесъ спокойно ся приемамы; ако до тогава бѣхмы най недостойни за вѣрж, днесъ, Богу благодареніе, ный смы най богата, слѣдъ Отоманскый народъ, милостивѣйшему царю и Господарю надѣжда. Въ онова време милостивата майка черева, и пейныты чада назе прѣзираха,

днесъ ный съзидавамы дрѣвныты си черквы, и уже ти отвориха дверыты си да поимать благочестивото си стадо; тя чрѣзъ своиты органы заплашва че ще затвори своиты. Кога ный чувствувамы че новъ сокъ, сокъ животворный завладѣва мръшавата ны народна куруба, оня и нейныты іако чуждеядны трѣвы види ся че почвать да вѣхнать и губать живота; когато всячка България ся веселимы и благодаримы Всевышнему за неговата камъ нась Благодать отъ фенерь ся не слуша освень плачь, рыданіе и вопль многъ, не като Рахиль плачуща чада свои и нехотяща утѣшити ся яко не сугъ, но іако иродъ жеднѣющи погубити чужды чада! Какво промѣненіе чрѣзъ Божій Промысль, ся провъзгласяваше славень единъ монархъ прѣди нѣкой си дни? Какво също нѣчто въ измѣненіе ся съгледа и у насъ днесъ въ една дребна но филантропическа борба! «Благословенъ Господъ, яко услыша гласъ моленія нашего.»

Да ся приберемы сега въ въпроса си и да почнемъ отъ начало, не обаче отъ онова начало което еще по малкость и неопредѣленность-та си ся губи въ мракъ на прѣминлото и възбужда пренія за да ся не отеждимъ като лѣтописцытъ които почвать історіята на нѣкое събытіе отъ козмогоніята; нито отъ тогава, когато безъ да е добръ сформиранъ въпросътъ ны, ся положи прѣдъ правителството, защо други за него ся отговорны, но отъ оно время, когато събравши ся на 1861: законн прѣдставители народны, и прѣдставшия на високо мѣсто, намъ съ прѣстъ ся начерта кругътъ въ който трѣбваше да дѣйствувамы, защото е още и званичната епоха на таж света работа! и първо колко тогива ся оскърбихмы, кога видохмы тѣсныты прѣдѣлы на той кругъ на дѣянія! Въ него ся одушѣваха и поставленія и собствени чувства! съвсѣмъ тѣмъ обаче трѣбваше смиренно да прѣклонимъ глава на непродолимата сила.

Мислихмы и прѣмислѣвахмы и не можахмы да изменимы, като какво спогожденіе съ Патріаршіята можаше да утѣши лютыты народны болкы, да затвори дълбокыты раны, които нанесены намъ отъ фенерь тѣй грозно зѣха; кой начинъ можаше да ны възвысни отъ низный катъ въ който лежахмы; да ны уздрави въ бѣдущее, имоть, честь,

народность и да ны общае здраво воспитаніе, съвѣсти, и напръдытъ?

При тѣя многомѣсячни събрація и разсѣженія, съ непрерывны грижы и попеченія, съ истинска прѣданность камъ святата длѣжность, и съ братолюбіе по между, ный ся съгласихмы и съставихмы единъ проектъ, въ който равенството въ духовныты работы быше възелѣтъ съ Патриаршіята, а обезпеченна отдѣльность правеше напата домашнина. Той, исповѣдамы, не общаваше народу высше нѣщо отъ живота на растеновидныты, приключаваше обаче нѣщо плодно: и подадохмы царскому Правительству което милостиво на него погледнѣ, и той погледъ подари нему цѣнность велика.

Тогива моити събратія единъ по единъ си испоотидоха, защото работата сочеше на протѣкъ, а нѣщо като время, като средство или друго недоставяше тѣмъ преслѣдованіе до конецъ, и оставиха ны безъ никоя зарѣчка съ нѣкой другы възъ изкопаната срещу неприятеля могила. Отъ външнытъ храбрый старецъ дѣдо Атанасъ Георгіевъ отъ Варна, отъ тукашнытъ даровутый а въ тръговски прѣдпріятія нещастливый Цвѣтко Узунуолу отъ Едрене, още и добрый ми събратъ Захарій Струмскый отъ Кюстендилъ; тии трудивше ся до животъ прѣдадоха Богу душа и въ часа еще на издѣхваніе прѣпоручаха намъ въ имѣ на Христа, на своя бѣдна челядъ, преслѣдованіето на вопроса до пълна сполука.

За единичка и сама награда на тѣхныты благороднѣ души, конто непръмѣнно падничать той часъ отъ небесъ и съ весели очи съзирать народното ни днесъ събраціе, да извикъмы отъ все сръце по длѣжность на посланіето ни и на вѣрата за която ся борихмы: Вѣчна ви память безсмертны мѣкіе, вѣчна ви память!

Малко слѣдъ вашето отиваніе прииде Г. Захарія Х. Гюроолу отъ Самоковъ; той прѣживъ и има честь да прѣдставлява и днесъ милото си отечество, а да вы говора за него высше, бывший мой неотдѣлимъ сътрудникъ, смиреномѣдріето му не ми допрощава.

Да ся повършимъ въ работата. Тогава кога прѣдложихмы нашето начертаніе на Н. Всесвятѣйшество, онъ ю прѣзрѣнно отхвърли, и провъзгласи неприемливо и худше

отъ совершенното раздѣленіе. Послѣ обаче отъ нѣкой тѣжки събытія, които му ся навалиха на главата и раскла-тиха коренно фенерската гордость, той ся укроти и въспріе да ся разгледать Българскити прѣдложенія и слѣдователно дозволи на двоица отъ синодныты му влады да участвувать въ Комисія; пріѣ и тая комисія да засѣдава на vysokата Порта; и съ той първый пріемъ отъ стърна на великата черква нашата работа доби и черковна звани-ниность като да доби душа, каквото бѣше добила плоть, кога ся пріѣ поднесена на Ц. Правительство.

Комисіята дръжъ своиты засѣданія 7—8 мѣсеца по послѣ зѣпрѣ, защото безстыдіето въ притезаніята на противницѣтъ прелѣ. Едно неизбѣжно, може бити, и словесно отступленіе отъ наша стърна ты насърчи за да покажатъ тѣхната алчность въ всяко отношеніе: тѣй кога са поро-ди вопросѣтъ за съставленіе на св. Синодъ, който, раз-бирахмы ный, щѣше управлява общата ны черква, ти отблъснаха всѣка мѣрка, която имаше за источникъ пра-восудіето, и споразумленіето стана невозможно; и тога-ва ся согласишмы да ся отнесемы до принадлежный ми-нистръ, съ задлъженіе да пріемнемъ мнѣніето на vysokый посрѣдникъ, было какво было, и негово высочество бла-говолно съ това условіе пріѣ молбата на двѣтъ ратни стърны, и на слѣдъ много време неофициалнымъ образомъ изрази най-благоразсудното, най-законното и най-справе-дливото мнѣніе, на което духѣтъ происхождаше отъ пра-вото на чловѣкътъ, и то бѣше началото на множеството; по това падаше сж св. синодъ да има всегда повече вла-дицы Българи отъ Гръцы, и понеже нашыи сж трижди по-малко отъ Гръцыты владыцы падаше ся да засѣдаватъ трижди и повече отъ Гръцыты и отъ това само щѣха да добыгъ нашыи въ синода силата и властѣта почти на нѣ-когашныты геронты. При сообщеніето на това мнѣніе, про-тивната стърна настрѣхнѣ, и безъ срамъ съ софизмы сж опита да обори безпристрастното оно мнѣніе; и ако да ѣ са противоположиха истинны неоспоримы, на които все-ко возраженіе бѣше суетно, и стоѣха яко рыбы без-гласны, отхвърлиха обаче пріемѣтъму. Слѣдовъ, комисіята логически и законно трѣбваше да ся разиде, и отъ тоги-ва съ това възелѣтъ на соединеніето ся разслаби и отго-

ворностьта не е наша. Това събитіе по видимоу маловажно реши до единъ степенъ будущее щастіе на народа; отъ него нашый духъ ся възвыши, и сръдцата ны ся облагодѣждиха, защо несмысленното поведеніе на нашыты противныцы спечели намъ милостьта царека.

Слѣдъ малко ся възвыши Благый Софроній на Патришкый прѣстолъ, който безъ забѣва ся залови за нашата работа, която като Дамоклессова мечъ висяше надъ главата имъ, и тѣй за много время много и многочисленны събранія за него събира; но отъ тѣхъ изникна, както отъ съмето на общата житница много кѣлици а малко житю.

Многото множество на доктринеры въ тѣя събранія измысли нова догма въ восточната черква; по неѣж немало вече да има народъ и народность по свѣта, тѣй лесно и вопросътъ ны стаяше и антиканонически още и антихристіански.

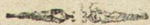
Въ оно время нападна въ столицата гнѣвъ Божій, повлѣкло ужасно, *холера*; хората ся прѣснаха, работыты заурѣха, тѣй и нашата ся потаи; слѣдъ 5—6 мѣсецы когаго изостаналити живы ся събраха, ный видѣхмы първата жестокость омекнала и съ нова тактиа противникътъ сръщу ни. Той зипѣтъ нашата благоутробна мащиха отставна умисленно на стърна ученныты си, извади изъ нѣдра си първытъ си Крисовцы на вѣрно да предѣсти Българыты, но сыромасыты тѣзи не знаха въ устата на овѣзи, а храбро и умно защитиха народныты си интересы, и новъ проектъ подписаха за спогожденіе, основа на който бѣше сжцата на оня отъ 61 лѣто съ нѣкой измѣненія сообразны съ напръдокътъ отъ бремято и обогодный споръ; Черквата обаче не ся задоволи отъ результатъ на посрѣдничеството на банкіерыты си, печатътъ Гръцкыты укори, народътъ имъ ся присмѣ, тѣй засрамени екжеха договорътъ; отъ той отласкъ ся оправдаха доста послѣдователыти на отдѣлъностьта, а ся ужалиха много поучителыти на доктрината, единъ пастыръ и едно пастырство; царск. же правителство поѣ да слуша думы за самостоятелна черква и на думыты да ся отговори, а ный на мѣсто оскърбленіе за прѣжныты несполуки, ся веселехмы, защо чрезъ тѣхъ ся приближавахмы до оная точка, отъ която трѣгнахмы изъ начало.

Въ онова время падна отъ очыты на хората кроткый

Софроній, изгуби предъ очыты на Ц. Правителство, падна прочее и отъ прѣстола на называемата Вселенска Черкова, и ся възвыши многоуважаемый Григорій 6: който слѣдъ много и другы забикалки отстѣпи една коя-годѣ Ексархія на Българыты Самостоятелна и самоуправляема ограничена обаче въ пространство земнено и въ правдыны. Всуе нему Ц. Правителство представлява, че съ нея въпросътъ ся не свръшва, защото ся исключавать Епархін, гдѣто честолюбіето е най живо, отъ гдѣто ся развитъ най големити усилия, и гдѣто угнѣтеніята владишки ся въздигнали най вопіющи оплакванія; видѣщи же непрѣклонность-та на светытъ фенерскы старцы, выше и упорството на честнѣйшый имъ прѣдседатель, Ц. Правителство послѣ отъ едно время довольно да усвѣти заблюженыты рѣши, и рѣшеніето си сообщи подѣ два вида, безъ да отрече правото и свободата на Патріаршіята да състави нѣщо подобно, което може удовлѣтвори Българыты; на мѣсто обаче такова нѣщо, каквото желаете Правителството въ писмото си, Патріаршіята ся отговори съ хулы и поруганія, и косвенно и лукаво послужи за съставленіето на една смѣсена комисія, която прѣработи изъ основѣхъ проектыты правителственны, плодъ на толковы трудове. Ц. же Правителство основано на отстѣпный отъ Григорій Ексархътъ, основано и на комисарскый проектъ съ една притурка, която съ свѣтлината си затемнява всичко друго, издаде уже императорски Ферманъ, койго за назе е грамотъ на спасеніе отъ илотство. Нека Богъ благослови рѣжката, която го е подписала!

Отъ тогава до днесъ, нмы ся занимавамы да начертаетъ уставъ, Патріаршіята лукавствува да парализира Ферманътъ, Правителството ся мъчи да ѣхъ свести.

(конецътъ въ идущій брой.)

Препоручама тепло на вниманіето толкъсь на читателкыты си колкото и на читателиты слѣдующето изложеніе на женското Дружество въ Желѣзникъ. Ето редовность, ето дѣятельность, ето

знакъ на чистобългарскый, на чистонародный ни Напрѣдъкъ! Съ подобно усердіе за просвѣщеніе-то, съ подобны краснорѣчивы дѣла ся събужда и образува единъ народъ! И другъ пѣтъ говорихмы за Желѣзникъ, но тойзи градъ заслужва справедливо всякаквы хвалбы. Освенъ училищата му, добръ ларедены, освенъ Читалището му и женското Дружество, мадро управляемы, извѣстно е какъ, въ Българіѣ, днесъ за днесъ, въ него цѣвти и най-доброто ни дѣвическо училище, което и показа и принесе уже добръ плодъ. Съ радость же ся научихмы тыя дны и съобщаваме, чрезъ това Периодическо Списание, какъ ученолюбивыты въ него дѣвойкы, въодушевлени отъ най-благородното чувство на родолюбіето, на ученолюбіето и челолюбіето, съставили едно, така да кажемъ, съученическо Дружество, цѣльта на което е да спомагхтъ и снабдяватъ съ потрѣбныты книжки по бѣдныты изъ съученицыты си дѣвойкы. За изпълненіе же на тѣзи благороднѣ цѣль тыя ся събиратъ всякъ сѣботѣ послѣ пладне въ Главното училище и си поставили законъ да приносятъ въ общый имъ ковчегъ отъ 5—30 пары. Хвала имъ! тыя 5—30 пары, за нашый народъ, сѣ бѣзцѣни, и нека и дѣвойкыты и родители имъ бѣдхтъ увѣрены, че тойзи скромень и самоволенъ за Музыты данѣкъ е хилядо пѣты по драгоцѣненъ отъ огромны количества които ся често жертвуватъ за нѣща мимоходны и маловажны! Данопримѣрътъ на съученическото дѣвическо Дружество въ Желѣзникъ ся послѣдува и въ другы градовы!

Почитаемы Госпожи!

Днесъ сме ся събрали на годишно заседание както лавы по туй време бяхме ся събрали и турихме рядъ на нашето Дружество, — поставихме Настоятелки, Председателка, Писарка, и си съченихме Уставъ на Дружеството. На това годишно наше събрание, ще разгледаме дѣяніята на Дружеството, въ годишното течение, и ще видимъ ако сме направили някой успѣхъ въ предприятіето си, още и каквито недостатъци сме осѣтили и изучили отъ обстоятелствата и нуждытъ на времето въ отношение къмъ Цѣльта на Дружеството ни та гледаме да ги поправимъ, и тѣй по длъжностъ нѣка въздадемъ благодареніе Богу който съ всеуправляюща своя Свята промисль, е благоволилъ да прекаръме годишното си течение, и да му се помолимъ да благослови и за напредъ нашытъ предприятія и да ни дари добръ успѣхъ. Аминъ!

Мили ми Госпожи! Нашето Дружество отъ както ся е съставило брои една година и десѣтъ месеца и като въ първитъ десѣтъ месеца отиде тѣй просто безъ наръдба, ній ще са ограничимъ да кажемъ онова което сме извършили въ теченіето само на една година т. е. отъ Іауварія на преминалата година до днесъ.

Спореди устава и решеніето на Дружеството ни да ся поддържатъ и хранятъ 6 сиромашки момичета отъ вънъ призованы, като не дохода освенъ едно момиче отъ Шипка, натакмиха ся други още 4, отъ тука, и станаха сичкитъ 5, отъ които едното слѣдъ 3 месеца са испратили отъ Уч. Настоятелство за учителка въ Елена, и тѣй останаха 4 дѣца; и като сж видя, че разноскитъ на тѣзи дѣца за поддържаніето имъ, не ще могатъ само отъ прихода на Дружеството да ся посрѣщнатъ, не ся потърсиха други още две дѣца за настоящата година да сж допълнятъ 6 дѣца, както ся каза въ Устава, защото сж показаха и други разноски за допълненіето на прехраната на други десѣтъ момичета, които сж са испратили отъ други градове да са учатъ и образовать въ нашето Дѣвическо училище, и за което родитѣлитъ или благодѣтелитъ бѣха са задлажили да плащатъ на годината за сѣко едно

момиче по 800 гр., спореди не точното пресметнованно обявление на училищното Настоятелство, по за което неможиха да достигнатъ 800 гр. за годишната прехрана за сяко едно; и така като сж наряди веки за напредъ да са зема по хиляда гр. на годината за сяко едно момиче което е дошло отъ вѣнь, Дружеството ни ся вижда веки освободено отъ тѣзи извънредни разности.

Дружеството ны са е грижило да бѣди хранянiето както на своитѣ воспитаницы, тѣй и на вѣнкашнитѣ отъ най изрядното, и да не са лишаватъ отъ нищо, което е потребно за спокойното имъ приживяване.

По приканванiето на некои Членове отъ черк: Община, Дружеството подари две л. т. на Г-на В. Чалакова извънредна помощъ за изданiето на негова Сефникъ, и е заповѣдано на Касiеря да даде тези пари кугато ся поискатъ.

Споредъ 11-ый параграфъ на Устава, требоваше Дружеството да събере пакъ волна помощъ презъ месецъ Марта, по като видѣ, какъ неще можи да сж сполучи толкосъ ожидаемото, Дружеството намысли да попроси отъ черк: Община да му са дозволи да даде едно две представленiя по праздницитѣ на Воскресенiя за вѣ полза на Дружеството, което са и дозволи, и тѣзи представленiя донесоха чистъ приходъ гр. 2675—15. За това има да благодари Дружеството на Читалищнитѣ Членове, които имаха добрината да са потрудятъ и наръдиха потребнытѣ за представленiето. Тоже длѣженствува благодаренiе на сичкитѣ младежи, които зеха участие въ претставленiето като Актори и музиканты; още и на учитѣлите които са потрудиха да съчинятъ една оригинална и много полезна спореди обстоятелствата поучителна дума.

Дружеството ни като сякогашъ ся е грижило отъ гдѣ по лесно ще можи да извади някои помощъ, и като видя за невъзможно, както сж каза, да събира сяка година волна помощъ спореди скудостъта отъ сяка страна, на мисли да попроси дозволенiе отъ общината, за да наръди по две жени въ сяка енорiя, да ходятъ по Визиты, въ тезоименнитѣ празници, въ полза на Дружеството, което и са дозволи, и отъ Димитровъ день досига има събранна помощъ отъ реченнитѣ визиты гр. 2071. 33, и надаря-

вамися че това постагозменіе ако са следва прилежно ще улесни колко годе разноскитъ на Дружеството.

Въ преминалата година честито беше Дружеството ни да получи извънредна помощъ: Отъ родолюбивата Госпожа Иванка Ив. Дочкова, отъ Цариградъ 52. гр. отъ ученолюбиваго Г-ну Н. Икономовъ отъ Рухчукъ гр. 52. Отъ покойната Г-жа Димовица Арашоолу гр. 492. Отъ покойната Г-жица Марія дашеря на Г-ну Янаки Хикимина гр. 104. и на послѣдокъ отъ почтенія Сабунджиски еснавъ гр. 500. Сички гр. 1200. Нека Дружеството ни бѣди за всегда признателно на тѣзи родолюбиви подарители. И

Имаме още подарени за Дружеството, отъ вънкашны благодѣтели слѣдоущитъ книги: отъ Нейно Високо-благородіе Княгиня Галицина 30 Екземпляра, Поглетъ върхъ Българска Исторія и Черковна Исторія, изданія на М. Дринова; Отъ родолюбивата Г-жа Славейковица 13. екземпляра, по Въпроса за женитъ; 9. екзем. Сиромакъ Богданъ, 15. екзем. Читанки, 4: екзем. Политическа Икономія. Отъ ученолюбивия нашъ съотечественникъ Г-на Х. Захарія Княжескій 85: екз. Звездяки големи 68: малки, 69. журнала; 2 екз. изесненія на православното Богослуженіе и 9 Модиаедно съ теркювитъ. Отъ реченнитъ подарени книги сж раздадени въ даръ на ученицитъ по испитаніето 13. екз. Отъ Поглетъ върхъ Българската Исторія, 2 екз. Черковна Исторія, и 13 екз. по Въпроса за женитъ.

Нека въздадемъ благодареніе на сичкитъ тѣзи родолюбиви подарители.

Съ благодареніе же явимъ, че отъ тѣзи-годишните театралны представленія принесоха ся на Женското ни Дружество едната третя часть гр. 1849.

Дружеството ни има крайно да благодари и на Негово Високо преподобіе Отецъ Хрисановъ Игумена на Маглишкія мѣнастиръ, дето благоволи да храни единъ мѣсець въ времето на ваканціята, както нашитъ воспитанци, тѣй и отъ вънкашнитъ ученици десѣйки на число десѣтъ, които бѣха отишли въ реченія мѣнастиръ.

Капитала на Дружеството ни, бѣше предаденъ на касієра отъ началото гр. 13897 тринаеситъ хиляди и

осемъ стотинъ и диведесѣтъ и седемъ гр. Сега споредъ биланца и смѣтката на касіерина даденъ презъ 7/врий месеца, като са ся издържали нашѣтъ Вѣснитаницы и другитѣ вѣжкѣшны ученицы, отъ лихвата на капитала и приходытъ отъ представленіето и извѣпреднытъ помощи, остава за напредъ подъ лихва гр. 13916 като са прибави и помощта отъ сабунджискіа еснафо гр. 500 и праздничнытъ визиты гр. 2071. 30, и отъ представленіето гр. 1849 сичкіа капиталъ на Дружеството ны за напредъ става гр. 18336.

Дружестовото ни сѣ снабди и съ единъ Печать купень отъ Цариградъ за гр. 145.

Ето тѣ сѣ въ кратцы изложены дѣяніята на Дружеството ни въ теченіето на преминалата година, и азъ отъ своя страна имамъ да благодаря на сичкитѣ почитаеми Настоятелки за усердіето и готовностытъ имъ въ извѣршваніето на сичкитѣ ни Дружественны дѣла, и неща са по-свєня да изявя и недостатоцытъ ни въ длжностытъ си, дето Почитенытъ Настоятелки не сѣ посещавали рядовно дѣвичеекитѣ училища спореди задлаженіята ни, и тѣзи грѣшка, нѣка кѣжемъ истината, лѣжи вѣрху сичкитѣ ны. Дано бѣдѣщытъ Настоятелки иматъ повече повеченія за напредъ въ изпълненіето на тѣзи ни длжностъ; отъ което много зависи успеха на рожбытъ ны.

Любезны ми Госпожи! ный каквото и да сме направили, не е достигната още цѣль-та; ны не сме направили друго нищо, освенъ една крачка къмъ достиганіето на цѣльтъ, и много ся изыскова еще отъ насъ, и като нашыа поль е билъ злощастенъ спореди обстоятелствата да остане много назатъ въ Просвещеніето, то ны са налага голяма длжностъ да дѣйствуваме прилѣжно ако и да хромимъ, но да не ся отдалечаваме много назадъ отъ другитѣ Просвѣщенны Госпожи. Ный като сме останали лишєны за много време отъ този Божественъ даръ — Просвѣщеніето, и нато отъ день на день повече чувствуваме нашето окаянство въ това отношеніе, нѣка ся трудимъ да направимъ до колкото ны иди отръцы за образованіето на милитѣ ны рожбы, и да се мжчимъ да ги направимъ просвѣтєны дѣвоики, образованы съпруги, и благоразумны майки, както да можѣтъ и тѣ да воспитаватъ милото ни Потомство, както го изисква времѣто и епохата.

Времето както минува, и ни докарва нови години и времена, тъй ни докарва и нови нужды, ний не трѣбва съскрастосаны рѣцѣ да бѣдиме прости и нечувствитѣлни зритѣли на тѣя измѣненія, но трѣбова да дѣйствуваме съобразно съ обстоятелството за напредѣка на нашія полѣ, и да не ся задоволяваме само съ настоящето, и да не ся гордеемъ само и да ся похваляваме, но да глѣдаме и промишляваме за по добро бѣдѣще. Нѣка имами за примѣръ почитаемиѣ наши съграждани и уважаемата ни Община, която като съ грижи за наръжданіето на училищата ни, не съ задоволява съ настоящиѣ учители, но съ благородното си промишленіе за напредѣка въ просвѣщеніето, испратило е и нѣколко юноши въ странство или поддържа да са образовать и пригответъ за учители, какъвто ще ни потребовать за напредѣкъ. Това обстоятелство, Мили ми Г-жи налагамъ да предложамъ просто едно мое мѣние, т. е. да промислимъ з ний и испратимъ едно или две дѣвойчета съ издивеніето и поддържаніе на Дружеството ни въ нѣкои Европейски Педагогически Пансионъ за да ся приготвятъ за учители на Дѣвичаското ни училище и това като казвамъ, не мислете, молява, че не ни учудъватъ настоящиѣ учителки, тѣхъ ги уважавамъ и похвалявамъ, но мисля че ще доди време, когато да ни докара нуждиѣ за по-высоки учителки, и не трѣбова когото ни са представи нуждата тогава да ги търсимъ и не намираме, но по отъ напредѣкъ да ги имаме приготвени. — Това мнѣніе ако ся одобрява, нѣка го положатъ въ дѣйствиѣ бѣдѣщиѣ Настоятелки на Дружеството ни — да са ползваме отъ настоящето, и всегда да търсимъ по-доброто. Това е аксиомата на умниѣ хора. Чловѣкъ като вѣрви се напредѣкъ гледа, и като пристави първенъ стѣпи съ една си кракъ и сетне вдига другія; тъй и намъ нѣка ни послужи това за примѣръ; колкото живѣемъ нѣка вѣрвимъ и нѣка гледаме се напредѣкъ, напредѣкъ, и като добръ приготвимъ бѣдѣщето, тогава да оставимъ настоящето. Тѣй като правимъ, тогава ще ся утѣшаваме за нашіето мило окаянство и злощастіе.

Цѣльта на нашето Дружество като не е друга, освенъ подпомагане за образованіето на нашия полѣ, то нѣка работимъ на радо сърдце, защото нещѣ работимъ за

другого но за самп назиси и за нашѣтъ мили рожбы. Ако и Дружеството ни като ново-начално да е слабо и дѣлїята му са малки но то постепенно ще са уякчи и ще са разширочи кръгътъ му, и опитность-тъ ны ще на научи да дѣйствуваме и да извършиме повече, стига само да дѣйствуваме усердно и да бѣдимъ дѣятелны ако искаме да са възвиши нашія полъ, и да доди до степенѣ на образованїето въ която степенъ сѣ напратъ нашите сестры въ Просвещенната Европа.

Азъ обичамъ да вярвамъ че ный сичкитъ които сега сме сѣ събрали умеймъ да уцѣнимъ ползѣтъ които произхождатъ отъ такива Дружества, и престанвамъ да говоря, и спореди Устава ны обявлявамъ оставѣкытъ на Председатѣлката, Настоятелкитъ и Писарката, и нѣка веке сичкитъ съгласно претѣстпимъ да наредимъ и изберемъ изново Председатѣлка, Настоятелки и Писарка които да дѣйствуватъ за напредъ, и нѣка преминалото да ны послужи за поводъ като да гледаме да поправимъ недостатѣкытъ си, които отъ преминалата година можихме да опитаме и да призовемъ помощ и подкрепленїе отъ Бога, подателя на всяко добро, като безтрепѣтвенно да дайствуваме за предначертаната си свѣта цѣль. Аминъ!

Желѣзникъ Іануарїа 1871.

• • • • •

Алоа

НА ІІІАДЖ *)

«О безсрамне, хуле, непасытне,
Кучіе око, еленово сѣрдце!
Храбры войны како ще насѣрдчишь?
Кой за тебе кръвъ ще си пролѣ
Кога псувашъ храбраго Ахіа?
Храбръ Ахіа, Трои страхъ и трепетъ,
Трои трепетъ, Гъркомъ упованїе?

*) Видѣть брой 11.

По что ради дошълъ съмъ во Троиѣ?
 Женѣ Парисъ моѣ не ограби,
 Нито кравъ нито ми кобылѣ.
 Но усърдно железъ облекохмы
 За твоѣ честь и Менелая. (м)
 Оставихмы что е веѣмъ най драго,
 Майки, жены, чада и сродниці.
 Мои рѣцѣ първы сѣ на войнѣ.
 Твои рѣцѣ първы на добычѣ.
 Добыхъ флотомъ грады два на десеть,
 А по сушѣ градъ единъ на десеть.
 Всѣхъ ти врѣчихъ огромнѣ добычѣ.
 Малко дѣлишъ на храбры войводы
 А по много за себе задръжашъ.
 Медъ и сребро пѣлми твои шатры,
 Сѣхъпы дрѣхы, утвари безцѣнны,
 И рабыни, вдовицы и дѣвы,
 Все прѣкрасны, свѣтлы като росѣ,
 Все добыты чрезъ моѣ десницѣ;
 И ты сега Ахилѣ прещавашъ
 Да отнемешъ бѣлѣ му рабынѣ!
 Отнелы ти разумъ Еріні! (н)
 Себе губишъ и народъ безчисленъ.
 Азъ за женѣ не ще тегнѣ сабѣ.
 Хвала Богу кой ми запре рѣкѣ;
 Далъ ми си ѣхъ и пакъ отнеми ѣхъ.
 Но послушай моѣ страшнѣ клетвѣ:
 Тако ми скиптръ, моѣ царскѣ утварѣ!
 Нито скиптръ има да раглистне
 Нито Ахилъ да бѣ Троянцы
 За Еленѣ, за женѣ блудница! (о)

(м) Менелай братъ на Агамемнона, царъ въ Спартѣ, съпругъ на Еленѣ. Той пріе като гостъ у дома си Париса, сына Пріамова, кой-то и му пограби Еленѣ. Прочее вси Еллини обявихъ война на Троянцы за Менелая честь.

(н) Адскы богыни които зималы отмщениѣ за великы злодѣянія, и отнималы разумъ на злодѣйците.

(о) На истинѣ Ахилъ остави ярость, и се би, за да отмсти смъртъ любимина Патрокла, но не за Еленѣ.

Иде време: Еллини ще падатъ
 Като класи подъ Ектора сабиж.
 Ще желаятъ моѣ дѣлж сабиж,
 Дѣлж сабиж и силнж десницж.
 Ахъ! ще выкатъ, каде ни го Ахиль?...
 И ты тога лѣкъ ще ми поискашъ.
 Грыжы, молбы, суетны ще бѣдѣтъ.
 Твое сѣрдце ядъ ще ти погрызне
 Че мене си туне обезчестилъ.
 Зане бѣсишь и те Богъ полудилъ.*
 Тѣй закле се и възвыши скиптеръ,
 И остави съборъ ужасеный,
 Храбрж войскж, тѣжжж, умиленж,
 И отиде во своѣ си шатрж.
 Тамъ Талѣувый чакаше боязненъ;
 Става просто прѣдъ Ахилѣ силна.
 Рѣчь не дума, стои като кумиръ.
 Облада го страхъ и уваженіе.
 Разумъ ми Ахиль скороногий.
 «Добро утро Посланиче царскій.
 Прииди ми: Не боймисе старче!
 Во моѣ скѣрбъ ты не си повиненъ.»
 Патрокле, мой друже богородне,
 Изведи ми дѣвж Врисидж (п)
 Та ми скоро старцу прѣдади ѣж.
 Еще слово Ахиль не дорекълъ
 Скорѣ обаче писнж да ми плаче.
 Скоро Патроклъ заповѣдь испълни.
 Изведе ѣж, старцу прѣдаде ѣж,
 Тя со старца ходи по неволѣ,
 Чуди ми се кое зло ѣж нашло!
 Что сгрѣшила на свой Господина?
 По что Ахиль не ще да ѣж види;
 По что плаче? Самъ ли ѣж прѣдава?
 Честѣ! обраща очы нѣ съзливыв
 Като слушаплачуща Ахилѣ;
 Въ него си има упованіе

(п) Ахиль, увѣренъ че ще се покае Агамемнонъ, нарича раби-
 нѣжж дѣвж, за да му се поврати несквърна, и така бы.

Да ѣх избави со крѣпкѣх ѣх мышкѣх.
 Видѣ послѣ суетны надѣжды.
 Испусти ми силенъ плачъ до Бога.
 Но близъ бѣше шатръ Агамемноня.
 Іа вовеле старій онъ водитель.
 Плачъ дочула сребронога Ѡетісъ
 Плачъ Ахілевъ и плачъ Врісидинъ.
 С' глѣбины же винювидна моря
 Тя изиде като сына мъгла,
 Съднѣх близу плачущаго сына
 Поласка го со пѣжнѣх ѣх рѣжѣх
 И со тѣнѣхъ гласецъ поныта го.
 «Что ми плачешъ? Коѣх скърбъ ми имашъ?
 Кажи сынче: не дѣй да ѣх крыешъ.
 Скърбъ е лесна коѣх знае майка.»
 (слѣдува)

За женскій полъ *)

Дъщеритѣ причиняватъ повече трудъ на майкѣхъ, понеже сѣ подъ нейнѣхъ хранѣх отъ деня на рождението имъ до задомѣяването имъ. Тѣхнитѣ добродѣтели, способности, науки, — сичко това е работа на майкѣхъ. — Добрата майка, като иска да даде на дъщеритѣ си добро образование, тя сама ся учи, чете сѣ по-голъмо отъ други пѣхъ вниманіе, петрьси забавленія, и сичкото си врѣмѣ тѣмъ жъртвува. Когато дъщерята нарастюва, добрата майка, ако и още сама млада, негрыжи ся вече за собственото си украшеніе, нѣ за дщеркинитѣ си прѣлести, ней не е жално, че, заедно сѣ годинихъ, и прѣлестята ѣ намалява, стига само прѣкраснитѣ качества на дщеркѣх ѣ да ся увеличаватъ: на кѣсо да рѣчемъ, тя напѣлно заборява себе си и живѣе въ дѣтето си.

А колко още по-голъмо е удовольствието на майкѣхъ, когато дъщерята ѣ дочека врѣмето, въ което става же-

*) Видѣхъ брой 11-ый.

и, майка! — врьмето, въ което съкой обръща къмъ нея погледытъ си! Колко е пріятно на майкѣтъ онова впечатлѣніе, което дъщеря ѝ прави на добрытъ хора! Тя повече уважава почеститѣ и похвалытъ на образованѣтъ си дщѣркѣ, отъ колкото онѣя, които тя сама е приимала въ младостъ-тъ си. — Нъ колко тежка и мъчна работа е, за добрътъ майкѣ, да избере пріятель за дѣтето си, което е било прѣдмѣтъ на много-годишнытъ ѝ любовь! — За себе си вече избрала прѣди години, а сега поучена, отъ опыта, неподчинява ся на мьгновенното чувство, поставя прѣдъ сѣба на разума бѣдущія си сынъ, хладнокрѣвно испытва неговитѣ постыжки, проничава мѣнныята му и наклонности-тъ му, и ако и да е была толкова внимателна въ избира-ніето, пакъ не повѣрѣва дѣтето си другому безъ едно скрито въ сърцето ѝ неспокойствіе, и все недава благослові-ѣтъ си безъ треперящъ рѣкъ, безъ чувство къмъ Бога възнесено, просящъ Неговото милосердіе, да съедини отеческѣтъ си благословіѣ съ нейнытъ — майчинытъ. Добрата майка при все това още не е спокойна, като ѣхъ мъчи мысль-та, че и най по ликъ и приликъ съединени млади не бывать всѣкога на пълно щастливи, защото ако и да ся увеличава щастіето за единъ младъ личность, когато ся жени по любовь, нъ отъ другъ странъ ѣхъ чакать страсти до сега ней непознаты, изгубва пріятнытъ си свободѣ, като ся подчинява на болести, страсти, което твърдѣ часто може да заплати съ живота си. Майчиното сѣрдце знае и чака сичкѣтъ таѣхъ бѣдѣщность, и бѣдната майка сама въ себе си ся мъчи; раздѣляящѣ ся съ онаѣхъ, която отъ нѣколко години е была нейна пріятелка и помощница, «кой знае, мысли си добрата майка, да ли ще направятъ честитъ нейнытъ съпругъ добродѣлитѣ и способноститѣ, които азъ толкова съмъ обработвала и почитала, които мене тѣхъ крайно щастлива сѣ правила! Да ли тя пакъ ще обыча тѣхъ своѣхътъ майкѣ както по прѣди? врьмето, отдалеченіето може бы да ослабѣхътъ таѣхъ любовь, която до сега мя е правила тѣхъ неизказано блажена.» Таковыи мысли и съмненія мъчѣхътъ майкѣтъ, която жени дъщерѣхъ. Кой може да опише сичкитѣ чувства, които вълнувать майчиното сѣрдце, когато води дщѣркѣ си при ол-тара? Колко бы желала тя да усигори щастіето на дѣ-

тето си! То я ублажава повече отъ собственното ѝ добро. Сърцето на майкѣтъ е въ този часъ хранилище на жалость-тъ и на щастіето, на gryжѣтъ и на радость-тъ; сълизитъ на очитъ и пріятната усмивка на устата ѝ показватъ и описуватъ по-добрѣ отъ думитъ това що става въ майчиното сърдце въ деня на дщеркиното задомяваніе.

Сега вече като да прилича да ся свършватъ нейнитъ длѣжности и постоянната грижа; нъ никѣкъ. Ако и да е избрала на дщерѣхъ си пріятель и другарь, добрата майка все бди още надъ своето дѣте. Въ времето, въ което дѣвицата стѣпва въ новія вървежъ на живота, майката ѝ е неопѣнимо съкровище. Нейната опытность, съвѣтъ, напоминаніе, утѣшеніе, което ѝ прави, поправѣ ѝ мъчния пѣтъ къмъто нови длѣжности. И тѣй поученіето и помощта на добрятъ майкѣхъ никогажъ немѣтъ да прѣстанатъ, защото тѣпочнуватъ съ люлѣжѣтъ и ся свършватъ съ гроба.

Такивы сѣ длѣжноститъ на женитъ, такова е щастіето имъ, тѣкивы сѣ добродѣлитъ имъ. Небето ни е дало, което си намъ принадѣжи. Вървай мя, сестро, съкоя отъ насъ, може да бѣде такава! Образѣтъ, когото сѣмъ ти прѣдставила, не е идеаленъ; въ сърдцето си пазѣхъ много такивы драгоценни образи, познавамъ много такивы жени. Може бы да ти е познато нѣкое отъ списаніята на Клементинѣ Хофмановѣ.*) Тя бѣше много по-высока и по-добродѣтелна отъ тѣя образи, които сѣмъ Ти прѣдложила; тя прѣтърпя много нещастія въ живота си, нъ тѣ зачахъ на сърдцето ѝ много нови женскы добродѣтели; вървай че съко начало, съко слово отъ добродѣтель и нравственность, които тя излага въ своитъ списанія; тя сичко е познала по себе си, и сичко е испитала съ своя опытъ, на разноскутъ на своитъ физически и нравственны силы. Истина, че тя имаше прѣдъ очитъ си источницитъ на славны моралисти, та може бы да рѣчемъ, че лесно е да проповѣдваме нравственность, когато имаме источники! — Да, лесно е за онія, които нѣматъ собственно митіе, собствененъ прѣгледъ на своето могѣщество и на своитъ душевны силы, за тѣхъ е лесно да сѣ дръжѣтъ за чужды теоріи; нъ онія, които съвѣстно искатъ да изложѣтъ

*) Народна учителка и писателка, Полячка.

схщото ядро на правдѣтъ и наукѣтъ, твърдѣ често пишѣтъ съ кръвьтъ си. Да Ти приведа тука още единъ примѣръ. Познавамъ Госпожѣ Л. . . . , могатъ мила прѣятелѣ; не е ли тя такава? Нека си земи за примѣръ, и глѣдай да присвоишь сичкитѣ нейны добродѣтели. Какъ добрата ѣ прѣятностъ е изразена на нейното лице. Какъвъ начинъ въ отнасяніето ѣ съ съблиго! Какъвъ разумъ и каква благодѣтъ въ нейнытъ думи, и въ нейнытъ дѣла! Колко бдително дѣйствува въ своѣтъ домашностъ, колко щастливъ прави мъжа си; сама учи и отхранива дѣцата си! Съ какво примѣрно търпѣніе, съ каква тишинѣ и мирностъ ся подчинява на сичко, щото ѣ сръщне. Знаемъ колко нещастія е прѣминала тя и знаешъ колко съкой ѣ обыча и почита. Наистина, че съка жена бы желала да бѣде ней подобна. Като глѣдаме нека можемъ-ли да завиждаме на мъжеть славатѣ, ученіето и вѣличіето ѣмъ? Всемогущій повѣрилъ е на мъжа живота изобщо, а на женѣтъ неговытъ подробности. Това можемъ да сравнимъ съ двама души живописци: единъ си избралъ за прѣдмѣтъ на своето искусство голѣмы образи и за постиженіето на тазѣ си цѣль трѣбва му голѣмо въображеніе, могуществениа и смѣла рѣка за извършваніето на таковато дѣло; а другій си избралъ миниатюры и цвѣта, които искатъ търпѣніе, пѣжностъ, на кжсо да рѣчемъ, пѣжнѣ четкѣ. Усжвършенствуніе могатъ да достигнѣтъ и двамата — всякой въ предначертаній си прѣдмѣтъ.

Калюферъ

Превода отъ Чехски Ека Караминкова

Работы за женского дружество

МАЙЧЕНА ДЛЕЖНОСТЬ

ВЪ СЛѢВЕНЪ

Мили мои Сестры!

Немога вече да са стѣрпя да остана хладнокръвна, негома, думамъ, да не съобща и на васъ радостнытъ си чувства, които ма обладаватъ, като Вы гледамъ, че са събиратъ почти съка седмица, за да разсжждате за по лес-

ното умствено развитіе на нѣжнія полъ въ града ни. Туй ваше стремленіе явно свидѣтельствува, че вий стѣ познали, или по добръ, оцѣнили сте ползытъ които ще произлезатъ отъ туй свѣто нѣщо, ученіето. Туй макаръ и да сме го познали, но гледами че то (ученіето) на мѣсто да зе и по голѣми рѣсклоненія по междуни, стои въ първото си положеніе или твърдѣ малко напръднало, дѣто ще каже, че има нѣщо да му пречи. Богъ, като създалъ човека, надъри го съ умъ и разумъ, съ които да можи да измисля и поправя нѣщата които е прѣдприелъ да върши, ако ги развие. Тѣй и ний като сме часть отъ цѣлото човѣчество и надарени отъ Всевишнійтъ съ умъ и разумъ, трѣба да потрѣсимъ и издиримъ прѣчкытъ които въспиратъ напръдъка на дружеството ни и да са освободимъ отъ тѣхъ.

Спорѣдъ мене, почетенны госпожи, най главната отъ тѣзи прѣчки, която пречатствува на напръдъка на дружеството ни, ако съмъ сполучила, сѣ извъпрѣднытъ притурки за които сме давали и даваме едно огромно количество пары на европейцытъ.

Както знаете, достоуважаемии настоятълки и членове на Дружеството, сѣка една отъ насъ жертвува по едно огромно количество пары на европейцытъ за *дисамфези*, *матасарій*, *атлази* и пр. пр. само и само за да са накичи, съ което мысли че ще превлече повече вниманіето на хората. Твърдѣ сме излѣгани вътова, мыли мои сестры, твърдѣ много! както знаете минахъ са вече онѣзи времена въ които хората обрашахъ вниманіето си на праздни кичанія, днесъ гледами че са похвалява тѣзи която е вътрѣшно накичена, т. е. която е *учена* или *просвѣтена*; за това неиска много доказателства, стига да обърнемъ вниманіе на вѣстницытъ, а особено въ статійтъ за женскійтъ полъ, дѣто въ сѣки листъ ще срѣцнемъ строго осжждане за въикашното киченіе, а жаркостъ и желаніе за образование то на нѣжнія полъ.

Както видиме госпожи, ако не сичкытъ а то повечето отъ народа ни сѣ поизучени, тогава кажете моля вы, ако са задоми нѣкой голго-годѣ ученъ съ неуचना, фантазистъта и модистъта жена щели могатъ да грѣдивъятъ благополученъ и миренъ животъ? Явно не; тя като

убедѣна че нейното благошастіе състои само въ различни-
тъ моди отъ Европейски матеріи, не ще отдава никаква
важностъ ако ѝ са прѣдложи идѣята за наука, ще я мы-
сли като нѣщо безполезно, отъ туй неспоразумѣніе изла-
за единъ най грозенъ и най черенъ животъ; за да ся убѣ-
димъ въ това нека сѣки отъ насъ прочете исторіята на
Добра и Грозданка и ще са увѣри.

Да разгледаме и другата страна на този порокъ, кой-
то става причина еще за собаренъето и разсипваніето как-
то на една ф милія тѣй и на цѣль народъ.

За съжаляваніе сме наистина, мили мои сестры; мно-
го отъ насъ предпочетоха да жертватъ повече пари за
много гиздѣнія излишни, а не да бждатъ членове на Дру-
жеството. Но азъ казвамъ съ едно дълбоко убѣжденіе че
тѣ съвсѣмъ сж излѣгани въ този случай, и като на-
правимъ едно сравненіе между тѣзи която си е вложила
паритъ въ Дружеството и тѣзи която е дала туй количе-
ство и еще повече за нѣкой тънка копринена матерія нѣй ще
ся убѣдимъ добръ. Тѣзи която си е зела Европейската
матерія сякогншъ като ся накинчи ще остана извънредно
наслаждѣніе съ хубавата си копринена матерія и на гла-
вата красната капела; но, тѣзи сладости не ще сж до край;
наскоро джамфезтъ ще овехтеи, капелата ще се испокжса и
тогава ще бжде лишена и отъ пари и отъ копринени обле-
кла, когато, на тѣзи която си е вложила паритъ въ Дру-
жеството ще са запише името ѝ въ кодика и ще си ос-
тане вѣчно, почти въ сѣко събраніе ще може по свободно
да дохожда отъ онѣзъ която си е дала паритъ за джам-
фезъ; тогава кажеге коя е сполучила, която е съ чуждо
облечена или тѣзи която е съ Сливненска матерія, а пакъ
си дала паритъ въ Дружеството; вѣрвамъ че сница ще
похвалете послѣдникѣ.

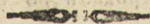
Мисля да стѣ познали, почтени Г-жи, че това гиздѣ-
ніе е вредително както на мажеты тѣй и на тѣзи свѣти
заведенія; на мажеты; защото имъ черпемъ капитала и го
изсипваме на Европейцитѣ; на народнитѣ заведѣнія, защо-
то която ще си даде тука паритъ утива та ги дава за из-
вънредна мода. Като е тѣй, почтени Г-жи, защо не са ста-
раемъ да са отървемъ отъ тѣзи голѣми за насъ пороци?

Къмъ васъ ще ся обърни, почтени настоятелки, и ще

ВЫ ПОМОЛЯ ДА ГЛЕДАТЕ ДА ОТЪРВЕТЪ СЕСТРЫТЪ СИ ОТЪ ТЪЗИ ДАНОЦЫ, ДОСТА Е ВЕЧЕ ДА МРАНДЪЙМИ ВЪ ТЪЗИ СУЕТНИ ЗАБЛУЖДЕНІЯ, НЕКА СИЧКИ ДА РАБОТИМЪ ЗАДРУЖНО ЗА ДА ПРОСВѢТИМЪ НАЕЪ И СЕСТРЫТЪ СИ; ПОКАЖЕТЕ СА ДОСТОЙНИ КАТО МАХНЕТЕ ОТЪ СЕБЕ СИ СИЧКО КОЕТО Е ЕВРОПЕЙСКО И СА ОБЛЕЧЕТЕ ВЪ СЛИВНЕНСКА МАТЕРІЯ, ЧЕ ТОГАВА ОСВѢНЪ ДѢТО НЕЩЕ ДАВАМИ НА ЕВРОПЕЙЦЫТЪ ПАРЫТЪ, НО ЩЕ МОЖЕМЪ ПО СВОБОДНО ДА ПОДЪРЖЕМЪ ТЪЗИ СВѢТИ ЗАВЕДѢНІЯ; ЕТО ТОВА ОТЧАСТИ СА ВВЕЛИ СЪСЕДНИТЪ НАШИ ПРОСВѢТЕНИ ЖЪЛЪЗНИЧАНКИ, НЕКА ПРОЧЕС И НЫЙ ДА ПРИНЕСЕМЪ ЕДНА ОТЪ НАЙ-ГОЛЪМЫТЪ ПОЛЗИ НА ОТЕЧЕСТВОТО СИ БЪЛГАРІЯ, НЕКА ГЛЕДАМИ ДА ГО ИСПЪЛНИМЪ, АКО ИСКАМИ НАШЫТЪ ПОТОМКИ ДА СЯ ХВАЛАТЪ СЪ ДЪЛАТА НИ.

Анастасія Стоянова.

— Незавысимо отъ оцѣненіята които бы могла да направи научно Політическата Економія върху тия ясны размышленія на Г-а А. Стоянова, нека каже нѣкой, ако може и ако смѣе, че тия не сж живостно израженіе на най-родолюбивыты и най-отечестволюбивы чувства, които могатъ да обливать сърдцето на еднѣ добромыслящѣ женѣ, на еднѣ Българкѣ, която обича народътъ си, обича полътъ си, и имъ желае истинно, а не лъжовно образование. Ето, подъ каквѣ точкѣ зрѣнія, ній одобрявамы горныятъ членецъ, и захвалямы явно оныя отъ родолюбивыты Сливненкы, които, какъто ни ся извѣстява, съгласили ся уже и въ дѣйствиѣ да положатъ родолюбивыты съвѣты на нейнѣ милость, Г-а Анастасія Стоянова.

Исторія Българска

Сочинена отъ Гавріила Кръстовича и п. ч.

Ето едно систематическо книжевно дѣло, което ще направи новѣ epoch въ Народникѣтѣ ни Книжевностъ. За пръвъ пѣтъ ся пише на Български отъ Българинъ Българска пространна Исторія?

въ която нишо не ся помянува, нищо не ся казва безъ да ся потверди за ечасъ и съ разны многочисленны приводи и доказателства, извлечены сичкы изъ точны и достовѣрны извори. Жално ни е че еремято не ни допуца, по пастолцему, да ся занимаемъ по на-дѣлю съ многополезный за насъ и многоцѣнный трудъ Г-на Г. Кръстовича. Ще кажемъ обаче, че това научно произведение на неговото трудолюбиво и учено перо не само прави честь на народътъ ни и възвышава народнѣтъ ни книжевностъ, но ни и достойно препорѣчва предъ другыты народы, и предъ всѣты оныя чуждестранны учены, които слѣдуютъ съ внимание всякъ единъ отъ стжкыты ни въ нѣтътъ на напредѣкътъ и на народното ни развитіе. Книгата Г-на Г. Кръстовича, върху която ний ще ся повърнемъ да кажемъ нѣщо повече при първо блаовреміе, нема, за насъ Българеты, нуждъж отъ препорѣчваніе. Тя трѣба да ся намѣра въ библіоекжтъ на всякъ Българинъ, който знае да чете и обича народа си.

Кога имамъ водѣ
Азъ се вино пѣжъ,
Кога немамъ водѣ
Азъ се водѣ пѣжъ.

Що е това? нѣма една любопытна Госпожица.

— За задачкѣ, които бѣхмы обнародували, отъ странѣ на единъ другъ Госпожицѣ, въ 10-ый брой, прияхмы отъ разны мѣста разны рѣшенія, отъ които ще съобщимъ само двѣ, и остава веке на читателиты да избержѣ което щѣтъ отъ тѣхъ. Първото, което ни съобщи една Българка Госпожица отъ Фенеръ, е слѣдующето: Имѣющій 50 яйца продавъ по 5 яйца за 1 грошъ и зель 10 гроша; имѣющій же 30 яйца продавъ по 3 яйца за грошъ, и зель такожде десеть гроша; третій, който ималъ 10 яйца, продавъ ги по грошъ, и зель я той 10 гроша. Второто рѣшеніе, което ни съобщи отъ Руссе Г-нъ Н. Х. Димитровъ, и съ което ще ся задоволи, мыслимъ, *ученолюбивата Госпожица*, е слѣдующето:

«Първыя ималъ яйца 50 — Продавъ по 7 за парѣ; А останалото едно яйце продавъ за 3 пари.

Вторыя ималъ яйца 30 — Продавъ по 7 за парѣ; А осталити 2 яйца продавъ по 3 пари.

Третья ималъ яйца 10 — Продавъ по 7 за парѣ; А останалити 3 яйца продавъ по 3 пари.

И тѣй и тримата брѣта продали яйцата си по еднаква цѣнѣ, и единакво количество пари зели. Сир. по 10 пары всяки единъ.»